

Vnitřní vesmírná soustava

Margarethe Hauschková

Kosmické, astrální síly, které u rostliny působí dosud zvenčí a diferencují a utvářejí při tom její životní procesy, člověk jako nositel duše zniternil. Má proto organismus, který si musí vybudovat vnitřní organický vesmír. Proto musíme soustavu orgánů nazývat *vnitřní vesmírnou soustavou*. Zatímco Slunce, Měsíc a planety působí na rostlinu zvenčí, mají příslušné astrální síly v mikrokosmu svá centra ve vnitřních orgánech, odkud vyzařují a ovládají životní pochody lidského těla. Orgány tedy odpovídají *dovnitř převrácené planetární soustavě*.

Ze *zverokruhu* přicházejí veškeré formující impulzy pro fyzické tělo. Poslední dekadentní zbytky někdejšího moudrého chápání těchto vztahů se zachovaly ve skutečnosti, že se ke znamením zvěrokruhu přiřazují jednotlivé tělesné krajiny. Tedy k Beranu hlava, k Býku krční partie, k Blížencům paže atd. Nicméně je to dnes již jen zcela vnější, nepochopená tradice. Jedná se totiž o dvanáct mocných formujících impulzů či gest, které Rudolf Steiner nově popsal/ Zacházeli bychom však příliš daleko, kdybychom je zde chtěli detailně rozebírat. - Život orgánů, který vyplňuje tělo, přináleží k silám planetární soustavy. Máme tedy vnitřní vesmírnou soustavu. Na tuto skutečnost jsme již poukázali při výkladu krevního oběhu. Pro lepší pochopení souvislosti orgánů a jejich ošetření se u této vnitřní vesmírné soustavy ještě jednou zastavme.

Základem této vnitřní vesmírné soustavy je krevní oběh se *srdcem* jakožto *slunečním orgánem* udržujícím soustavu pohromadě, právě tak jako je to v makrokosmu Slunce, kdo kolem sebe shromažďuje planetární soustavu. Mohli bychom přímo říci, že sluneční síly jsou nadslunečně a podslunečně modifikované silami planet, kdysi vše zahrnující jednota se během dlouhého vývoje rozčlenila a sedmičetně rozvinula.

Vnitřní měsíční orgán, který odpovídá kořenové oblasti rostliny, najdeme u člověka nahoře v hlavě. Je jím mozek se svou zrcadlicí silou zprostředkující vědomí. Odsud vyzařují do ostatního organismu mineralizující, ba materializující tendence. Dále směrem dolů následuje vnitřní Merkur, tj. *plíce*, jejichž činnost odpovídá dýchající listové oblasti u rostliny. Konečně máme v člověku *ledviny* jako vnitřní Venuši, oblast, která u rostliny odpovídá květu, spojenou s celou rozmnožovací soustavou a hluboce zabudovanou do procesu krve. Krev také svým způsobem „kvete“, rozplývá se, má tendenci ustavičně přecházet z fyzické do éterné oblasti a musí být neustále vydatně obnovována. Ledviny se svou stavbou podobnou květnímu kalichu, obsahující tisíce kvítek podobných glo-merul z červené krve, ukazují imaginativně-uměleckému pohledu příbuznost s květovou oblastí rostliny. Rudolf Steiner mluví o „ledvinovém záření“, což je jen jiné označení pro činnost astrálního těla v ledvinách, pronikající celou látkovou výměnu astralitou, která je příbuzná světlu jakožto svým způsobem výše metamorfované květní vyzařování. Rudolf Steiner hovoří dokonce o ledvinách, naší vnitřní Venuši, jako o orgánu vytvářejícím vnitřní světlo.

Do dolního koloběhu jsou začleněny tři velké orgány, *slezina, játra a žluč*, které mají co do činění s výstavbou a vnitřními procesy látkové výměny, odpovídajícími tvorbě plodu a semene u rostliny. Představují náš vnitřní Saturn, Jupiter a Mars. Slezina, která je vnitřním saturnským orgánem, má v mikrokosmu člověka podobný úkol jako nejzevnější planeta Saturn, jenž jako strážce obíhá Sluneční soustavu a musí všechna působení přicházející zvenčí ze zverokruhu a ostatního vesmíru převádět na rytmy Sluneční soustavy. Slezina plní v látkové výměně v mikrokosmu člověka tentýž úkol: musí vyrovnávat všechny nepravidelnosti, všechny cizí rytmy potravních látek. Tuto činnost vykonává éterné tělo sleziny. Slezinu je dokonce možné odstranit, aniž by člověk utrpěl újmu. Náš vnitřní Jupiter, moudrý alchymista, za nějž musíme označit játra, ovládá veškeré hospodaření s látkami. Tady se organické substance budují, odbourávají, přebudovávají, detoxikují, mobilizují a

ukládají. Všechno jsou to děje, které svědčí o nekonečné moudrosti astrální a jáské ústrojnosti patřící k játrům. Žluč, která jakožto vnitřní Mars sice neobsahuje fyzické železo, zato však marsické tajemství poutání ducha na hmotu, se v látkové výměně stará o to, aby síly Já, síly individuality pronikaly až dolů do fyzické oblasti a celá látková výměna zůstávala přístupná nejen astrálnímu tělu, ale také působení Já.

Všechna tato působení jsou samozřejmě jen jednou stránkou mnohem obsáhlejších úkolů, jež orgány plní pro organismus jako celek.

Paracelsus jako poslední ještě připojoval k orgánům názvy planet. Rudolf Steiner je jako první zase potvrdil, nikoli na základě staré tradice, nýbrž na základě svého moderního duchovního bádání.

Zbývá vysvětlit, proč se ledviny jako podsluneční orgán nenacházejí nad bránicí jako oba ostatní. Tady se samozřejmě musíme podívat na velké vývojové skutečnosti. Ledviny se v embryu postupně zakládají velmi vysoko nahoře (prvoledviny - předledviny atd.) a jsou sestupujícím orgánem. Jejich postupná přeměna doprovází sestup entelechie člověka z její existence v nadsmyslovém světě v plné harmonii se slunečním kosmem (*Bible* tento stav opisuje slovem „ráj“ a zachycuje ho v obraze vyhnání z ráje) do bytí ve fyzických tělech na Zemi, aby se Já mohlo pomocí odporu vyvíjet ve svobodnou individualitu. Dříve člověk dýchal světlo, nyní začíná dýchat vzduch. Podle Haeckelova ontogenetického zákona by zárodečný vývoj musel nést stopy tohoto vývoje.

Ledviny, které tak úzce souvisejí s dýcháním a oduševněním, sestupují a spojují se s oblastí látkové výměny. Astrální tělo již nemůže působit jen zvenčí jako u květu rostliny, ale rozvinutím dýchání vzduchu se musí vnořit do tělesnosti a vyzařuje teď z ledvin do celé oblasti látkové výměny. Ledviny jsou z imaginativně-uměleckého pohledu materializovaným květem, zachyceným v tepenném krevním proudu, který do sebe pojímá plný inkarnační ráz nádechu a vede ho dále do ústrojnosti. Tato zanořená část astrálního těla se uplatňuje v přeměně červené krve v modrou, ve tvorbě kyseliny uhličitě. Na druhé straně jsou játra jakožto naše nitrokosmická laboratoř pro zpracovávání látek začleněna do vrátnicového modrého krevního proudu. Když svou práci dokončí, je krev vedena oběhem k pravému srdci, kde je připravován výdech a tím i uvolnění, tedy parciální exkarnace.

Opět se tak setkáváme se dvěma Goethovými milostmi:

Kdo dýchá, dvojnásob milost* cítí:
Smí vdechovat vzduch a smí se ho zbýti.
To osvěží, ono sužuje;
tak zázračně smíchán život je.
My děkujeme bohu, když sevře nás,
my děkujeme bohu, když propustí zas.**

Intenzivně propletené a mnohvrstevné fungování lidského organismu zde může být samozřejmě jen velmi lehce načrtnuto, aby vyvstal živější obraz celkového fungování. Vidíme tedy, jak si duševně-duchovní podstata člověka buduje tělo podle obrazu Božího, přičemž můžeme také říci podle obrazu univerza, budeme-li univerzum považovat za tělo Boha.

Funkce jednotlivých orgánů a indikace k ošetření rytmickým vtíráním budou probrány v kapitole „Orgánová vtírání“ zvlášť u každého orgánu, který v této souvislosti připadá v úvahu.

* Doslova *dvoji milost* (něm. *zweierlei Gnadeti*; někdy se překládá jako *dvě milosti*). (Pozn. překl.)

** Jeden z Goethových „Talismanů“ ze sbírky *Západovýchodní diván*, v překladu O. Fischera. (Pozn. překl.)